

REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDŹ, PIĄTEK, 23 MARCA 1923 r. | NUMER POJEDYŃCZY MK. 500. | № 76.
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU.
TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Czy dojdzie do zmiany gabinetu?

Zdenerwowanie klubów sejmowych. — Opozycja mniejszości narodowych.

WARSZAWA, 22 marca. (Tel. od nasz. korespondenta).

Z kół politycznych otrzymujemy następujące wiadomości:

Od dwóch dni krążą w kulisach sejmowych, a nawet w prasie pogłoski o zbliżającym się rzekomo przesileniu.

Pogłoski te powstają na tle silnego zdenerwowania, jakie od dłuższego czasu, a w szczególności od chwili afery z posłem Łuckiewiczem ogarnęło koła sejmowe.

Skałdają się na nie 2 fakty: zapowiedziana, ale niewykonana na razie opozycja mniejszości słowiańskich z jednej strony, z drugiej zaś pertraktacje, ugrupowań prawicowych z klubami „Piasta” w celu stworzenia stałej większości, względnie przeprowadzenia rekonstrukcji gabinetu w ramach obecnie istniejących.

Fakty te jednak przy bliższym przyjrzeniu się sytuacji nie przedstawiają się tak groźnie, by miały pociągnąć za sobą zmianę kierownika rządu względnie zmianę charakteru politycznego obecnego gabinetu.

Najpierw, jeśli chodzi o opozycję mniejszości słowiańskich, to trwa ona właściwie od początku sesji sejmowej, przechodząc tylko rozmaite fazy napięcia zarówno białorusinów jak i wołyniarzy, którzy uznali

otwarcie rząd obecny, jako zło konieczne i kilkakrotnie zaznaczali swą opozycję, a tylko pod wpływem poważnych i bardziej do współpracy z rządem skłonnych elementów użyczali rządowi poparcia w chwilach decydujących.

Obecnie afera Łuckiewicza, jego próba agitacji na kresach i silny ferment wśród bardziej radykalnych posłów tychże mniejszości, doprowadziły zdenerwowanie do punktu krańcowego.

Faktem jest jednak, że w tak zwanej 16-ce, a nawet w klubach, składających się na całą tę grupę, panują tak silne tarcia, że ze względów rywalizacji nawet osobistej, do zajęcia zgodnego opozycyjnego frontu dojść nie może; chwila zaś przesilenia i ewentualnego powołania rządu centrowo-prawicowego byłaby dniem ostatecznego rozbitcia i izolowania klubu mniejszości narodowych. — Zdaje się, że po pierwszych dniach uniesienia posłowie wszystkich odcienn 16-tki zaczynają już sobie z tego zdawać sprawę.

Drugi argument nieuniknionego przesilenia spoczywać ma w rokowaniach prawicy z grupą „Piasta”, które to rokowania nie dają — według rozmaitych wersji —

podstawy do utworzenia rządu centrowo-prawicowego, względnie do wywarcia presji na rząd obecny w tym kierunku, by przez rzucił się z umiarkowanej polityki lewicowej — jaką obecnie uprawia ku kierunkowi radykalnie-prawicowemu. Wiadomości o tych rokowaniach powtarzają się od szeregu tygodni.

Sam fakt, że rokowania te, tak długo trwające nie doprowadziły do żadnego pozytywnego rezultatu — osłabia wiarę w ich realność.

Bezsprzecznie grupy prawicowe, jak i „Piast” zabiegają usilnie u obecnego kierownika rządu o porozumienie względnie pewną zmianę kursu polityki. Do rozmów decydujących jednak dotychczas nie przyszło.

W każdym razie zarówno prawica, jak i prezes „Piasta” zdawali sobie sprawę, że w razie przesilenia klub „Piasta” ulegnie rozbitciu, a niewiadomo, która strona na temby zyskała. Chwila zaś obecna i to zarówno na terenie międzynarodowym, jak i na terenie wewnętrznym kształtuje się w ten sposób, że przesilenie gabinetowe, — przez kogokolwiek zresztą wywołane w jakimkolwiek kierunku idące, pociągnęłoby za sobą nieobliczalne, a szkodliwe dla państwa skutki.

Fakt uzyskania aprobaty wschodnich granic państwa, jak i pierwsze pociągnięcia reformy wewnętrznej, jak wreszcie i znaczący się już na rynkach handlowych spadek cen hurtowych wzmocniły autorytet rządu obecnego w opinii publicznej i z tym faktem liczą się poważnie wszystkie bez wyjątku ugrupowania polityczne.

Niezależnie od tego, wciąż aktualna jest sprawa rekonstrukcji gabinetu, która prawdopodobnie w okresie ferji sejmowych będzie ostatecznie zdecydowana.

Jestto sprawa zresztą bardzo trudna do rozwikłania, gdyż obecny rząd przeprowadziłby tę rekonstrukcję raczej w kierunku bezpartyjnym i fachowym, różne zaś ugrupowania polityczne pragnęłyby tę chwilę wygrać dla siebie dla ugruntowania swoich wpływów.

W każdym razie ostatnie posiedzenia przed ferjami nie przyniosą zapewne żadnego momentu poważniejszego, z którym kwestja zmiany czy przebudowy rządu mogła by być łączona i dlatego wszelkie wiadomości o politycznej burzy, rzekomo nadciągającej są nieaktualne i spowodowane zdenerwowaniem lub chęcią partyjnej agitacji.

J. U.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

PROCES ARCYBISKUPA CIEPLAKA.

AW — MOSKWA, 22 marca. W dalszym ciągu procesu duchownych katolickich zeznawał niejaki Smirnow, urzędnik w Petersburgu. Opowiadał on o zajęciach i księżach katolickich, broniących dostępu do tabernakulum na ołtarzu, wskutek czego musiano użyć siły fizycznej.

Sprawa arcybiskupa Cieplaka

w sejmowej komisji spraw zagranicznych.

AW. — WARSZAWA, 22 marca. — Sejmowa komisja spraw zagranicznych poruszała dziś sprawę arcybiskupa Cieplaka i 15 księży katolickich. Referent poseł Bezowski przedstawił sprawozdanie o całokształcie prześladowań kościołów katolickich w Rosji sowieckiej, tj. rabunek mienia i zakazy obrządków religijnych i nauki kościelnej, więzienie duchowieństwa i ogromne opłaty na kościoły. Stosunki religijne w Rosji doprowadziły do interpelacji w izbie gmin i w izbie lordów oraz licznych innych wystąpień, a więc w tym wypadku, głos Sejmu polskiego również jest niezbędny.

NASTĘPCA SENATORA BIENENSTOCKA.

Nasz wasz. kor. informuje: Na miejsce senatora Bienenstocka wejdzie do Senatu p. Jakób Bodex urzędnik pocztowy we Lwowie sjonista.

Uchwalono przedstawić Sejmowi następującą rezolucję: Stojąc na stanowisku wolności sumienia i swobód wykonywania obrządków religijnych, zgodnie z zasadami humanitarnymi, uznanymi przez cały świat cywilizowany, Sejm wzywa rząd, aby poczynił wszelkie możliwe kroki celem zwolnienia aresztowanych przez władze sowieckie w Moskwie arcybiskupa Cieplaka i 15 księży.

Zaznaczyć należy, że przedstawiciel klubu ukraińskiego oświadczył, że ponieważ kościół prawosławny prześladowany jest przez Sowjety, klub ukraiński popiera powyższą rezolucję.

Stany Zjednoczone wobec Rosji.

Nie będą się mieszać do jej spraw wewnętrznych.

PAT. — WASZYNGTON, 22 marca. — Komunikat urzędowy stwierdza, że departament stanu nie zamierza mieszać się do spraw wewnętrznych Rosji, ani też wszczynać rokowania w kwestji uznania rządu sowieckiego, póki rząd ten nie opierze się na takich podstawach prawnych, które umożliwiłyby nawiązanie normalnych stosunków.

PAT. WASZYNGTON, 22 marca. — Komunikat departamentu stanu, wyjaśnia

jacy stanowisko rządu Stanów Zjednoczonych wobec sprawy uznania Rosji sowieckiej, wspomina, m. in. o delegacji rosyjskiej, przyczem oświadcza: Stany Zjednoczone nie pragną przynosić dłużnika do placenia sum przekraczających jego rozporządalne środki, lecz należy sobie zdać sprawę z tego, iż co innego jest szukać sposobu regulowania sprawy długów a co innego zaś odrzucić zobowiązania dłużnicze.

Porozumienie francusko-angielskie

Jest konieczne dla równowagi europejskiej.

PAT. — LONDYN, 22 marca. — Polradjo. Na wczorajszym posiedzeniu izby lordów poruszono kwestję obrony Anglii. Dłuższe przemówienie w tej sprawie wygłosił: Lord Birkenhead, Grey, Haldone, Carton, Long, Lord Grey zaznaczył, że dla utrzymania równowagi w Europie nie zbędna jest współpraca Francji i Anglii. Lord Grey jest przekonany, iż przyjaźń francusko-angielska jest trwałą. Co do obrony Anglii, mówca jest zdania, że Anglia winna utrzymywać silną powietrzną flotę wojenną.

Następnie mówcy Haldone i Long stwierdzili również konieczność budowy silnej floty powietrznej, bez względu na system oszczędnościowy, stosowany przez Anglię. Lord Salisbury zapewnił w imieniu rządu, że rząd przy współpracy komisji rzeczoznawców rozpoczął prace przygotowawcze w sprawie budowy samolotów wojennych i nie zaniedba przedsięwzięć niczego, co mogłoby się przyczynić do obrony kraju przed atakiem na powietrznym.

Sensacyjne propozycje finansistów amerykańskich.

Chcą objąć niemieckie długi reparacyjne, o ile Francja na to się zgodzi.

PAT. — WIEDEŃ, 22 marca. — „Neue Wiener Journal” donosi z Rzymu: Ostatni numer „Tribuny” przynosi sensacyjną wiadomość, jakoby delegacja amerykańska na międzynarodowym kongresie izb handlowych w Rzymie miała zamiar wystąpić z propozycją, według której amerykańscy finansisci mieliby objąć niemieckie długi reparacyjne, o ileby Francja zgodziła się na to.

Delegaci amerykańscy rzekomo pertraktowali już z przedstawicielami pewnych państw w tej sprawie, dyskusja jednak nie przekraczała ram czysto teore-

tycznych. „Neue Freie Presse” omawiając powyższe doniesienie „Tribuny” zaznacza, że brzmi ono w najwyższym stopniu fantastycznie, jest w nim jednakże odrobina prawdy. Amerykańscy finansisci mają zaproponować Francji, że zapłacą 26 miliardów w złocie pod warunkiem, że Francja wzamian za to, zadeklaruje swoje desinteressement w kwestji odškodowań. Ameryka nie ogłasza, pisze dziennik, swego projektu, zanim Anglia, Francja, Belgia i Włochy nie zaakceptują tej sprawy.

W zagłębiu Ruhr.

NOWY PROJEKT NIEMIECKI.

PAT. — LONDYN, 22 marca. — „Westminster Gazette” dowiaduje się ze źródła rzekomo miarodajnego, że Niemcy zdecydowały się wręczyć wszystkim rządům sprzymierzonym nowy projekt układu w sprawie odszkodowań.

ZMIANA W ZACHOWANIU SIĘ URZĘDNIKÓW NIEMIECKICH.

AW. — BORDEAUX, 22 marca. — „Petit Parisien” potwierdza wiadomość o zmianie, jaka zaszła w zachowaniu się

urzędników i burmistrzów niemieckich w Ruhr wobec władz okupacyjnych. Burmistrzowie oświadczyli swą gotowość do ogłaszania proklamacji i zarządzeń gen. Degoutte, redaktorowie zaś wszystkich dzienników niemieckich podjęli się te zarządzenia publikować w swych pismach. Także szefowie policji kryminalnej zapewniłi, że chcą wspólnie pracować z władzami okupacyjnymi.

„Petit Parisien” zapytuje, co właściwie oznacza ten niespodziewany zwrot i spodziewa się niebawem wyjaśnienia tej sprawy.

PROF. EINSTEIN WYSTĄPIŁ Z KOMISJI INTELEKTUALNEJ LIGI NARODÓW.

AW — BERLIN, 22 marca. — Profesor Einstein, który w drodze powrotnej z Japonji zatrzymał się w Zurychu, wystosował jak donosi „Neue Zuercher Zeitung” list do sekretariatu Ligi narodów, w którym oświadcza, że zdecydował się wystąpić z komisji Ligi narodów dla intelektualnej współpracy. Krok ten uzasadnia on tem, że doszedł w ostatnim czasie do przekonania, że Liga narodów nie posiada ani siły, ani dobrej woli do wypełnienia swych zadań. Jako prawdziwy pacyfista uważa Einstein utrzymywanie dalszych stosunków z Ligą narodów za bezcelowe.

PRZED WYBORAMI DO SEJMU LITOWSKIEGO.

PAT. — RYGA, 22 marca. — Z Kowna donoszą, że wobec zbliżających się wyborów do sejmiku litewskiego, Rosjanie i białorusini, a także staro - bródzowcy utworzyli blok wspólny dla łatwiejszego przeprowadzenia swoich kandydatur.

KREDYTY NA AKCJE ANGIELSKA W AZJI.

PAT. — LONDYN, 22 marca. — Polradjo. Izba gmin 268 głosami przeciw 158 uchwaliła żądane kredyty na potrzebę akcji angielskiej, pozostającej w związku z angielską polityką w środkowej Azji.

KANCLERZ CUNO W MONACHJUM.

AW — BERLIN, 22 marca. — Według ostatnich wiadomości prasy niemieckiej w Monachjum zgotowano kanclerzowi Cuno przyjęcie dość gorące. W odpowiedzi na powitanie prezesa landstagu bawarskiego dr. Cuno wyłosił mowę, zresztą bez większego znaczenia, gdyż zawierającą często już powtarzane zapewnienia o samorzutności oporu niemieckiego w Ruhr.

W czwartek wieczór dr. Cuno miał wygłosić drugą mowę, na przyjęciu przedstawicieli osławionych bawarskich urzędników narodowych. Prawdopodobnie ta mowa będzie zawierała momenty ciekawsze.

Sejm uchwalił wczoraj szereg doniosłych ustaw

Przyjęto prowizorium budżetowe, ustawę o podatku przemysłowym i ratyfikowano polsko-włoski układ naftowy.

PAT — WARSZAWA, 22 marca. Na 29 posiedzeniu sejmiku sprawozdawca komisji regulaminowej i nietykalności poselskiej pos. dr. Marek referował wniosek sprzeciwiający się wydaniu pos. Kwapińskiego sądowi okręgowemu w Warszawie. Pos. Kwapiński oskarżony jest o współudział w strajku projektami z art. 129.

Język urzędowy w województwie poznańskim.

Sprawozdawca komisji pos. Zygmunt Seyda nakreślił dzieje języka urzędowego w sądownictwie województwa poznańskiego i pomorskiego od chwili powstania państwa polskiego, przyczem przypominał trudności i szkany na jakie ludność polska narażona była przy wymienionych sprawach w dzielnicach tamtych w czasach nie mieckich. Rozporządzenie b. ministerstwa b. dzielnicy pruskiej język polski jako język urzędowy, zezwalając jednakże wszystkim sędziom, notariuszom i innym urzędnikom wymiaru sprawiedliwości nie władającym językiem polskim urzędować w języku niemieckim. Zezwolono dalej stronom z niemieckim językiem ojczystym zwracać się w tym języku do sądu tak ustnie, jak i pisemnie. Pozwolono wreszcie na tę samą praktykę adwokatom i obrońcom sądowym. — Rozporządzenie powyższe traci swą moc obowiązującą w dniu 1 kwietnia br., wobec czego rząd przedłożył sejmowi nowy projekt ustawy regulującej powyższe sprawy. Komisja projekt ów częściowo zmieniła. — Zgodziła się z rządem aby językiem urzędowym sądownictwa, notariatu i innych urzędników wymiaru sprawiedliwości był od dziś tylko wyłącznie język polski.

Zgodziła się dalej na zasadę, iż stronom o niemieckim języku ojczystym wolno zwracać się w nim do sądu ustnie i pisemnie.

Dodatkowe prowizorium budżetowe.

Następnie poseł Osiecki referował ustawę o pierwszym dodatkowym prowizorium budżetowym za czas od 1 stycznia do 31 marca br. Ustawa z 15 lutego br. upoważnia rząd do wydatków w łącznej sumie 1159 milionów oraz pozwala do przekroczenia tych kredytów o 20 proc. w razie wzrostu drożyzny. Wydatki rzeczowe preliminarza oparte były na kredytach, otwartych w 4-tym kwartale 1922 roku. Wzrost drożyzny przekroczył przewidziane 20 proc., bo już w styczniu 1923 roku komisja ustaliła ten wzrost o 52,8 proc., a w marcu drożyzna wzrosła o 60 proc. Wobec tego rząd prosi o podwyższenie tej sumy przewidziane 20 proc. dla kredytów rzeczowych o dalsze 60 proc., dla osobowych o 25 proc. Pozatem o nowe kredyty w związku z przejęciem pasa neutralnego między Polską a

Litwą; dla ministerstwa spraw wewnętrznych 5 i pół miljarde, na odbudowę linii kolejowej 2 i pół miljarde, na pocztę i telegrafy 600 milionów. Dalej do udzielenia ministerstwu spraw zagranicznych na uzupełnienie funduszu dyspozycyjnego ministerstwa spraw wewnętrznych 630 milionów. Na emerytury i zaopatrzenia 43 miljarde 36 milionów. Przedstawiciel rządu oświadczył na komisji, że rząd ma już gotowy preliminarz na rok 1923 i że ustawa o dalszym prowizorium na drugi kwartał b. r. jeszcze przed świętami ma być wniesiona do izby. Komisja prosi o uchwalenie niniejszej ustawy.

Głosu w tej sprawie nikt więcej nie żądał. Poprawek nie wniesiono. Marszałek uznał, że bez głosowania ustawa jest przyjęta w drugim i trzecim czytaniu.

Polsko-włoski układ naftowy. Ustawa o ratyfikacji układu polsko-włoskiego, dotyczącego przemysłu naftowego w Polsce. Poseł Diamand zaznacza, że układ zawiera ciężkie zobowiązania dla Polski, — tymczasem pominięto zupełnie komisję handlowo-przemysłową i sprawy do niej nie skierowano. Ustawa nie ma charakteru politycznego, tylko gospodarczego. Należy więc domagać się, by w przyszłości wszystkie sprawy gospodarcze były oddawane komisji przemysłowo-handlowej.

Marszałek, uznając słuszność wywodów posła Diamanda, wyjaśnia, że projekt został wniesiony bardzo późno, a związany jest terminem. Marszałek zwrócił się do rządu, aby na przyszłość wnoszono projekty w odpowiednim czasie.

Poseł Szebeko: Pertraktacje w Genui i Warszawie doprowadziły do zawarcia umowy polsko-włoskiej z 31 stycznia br. Za-

pewnia ona kapitałowi włoskiemu traktowanie na zasadach klauzuli największego uprzywilejowania. Włochy podjęły starania o koncesję na eksploatację 2.000 hektarów. Czas trwania umowy 30 lat, wchodzi w życie w 15 dni po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych. Mowca prosi izbę o upoważnienie prezydenta Rzplitej do ratyfikacji tego układu.

Poseł Niedziałkowski podkreśla ciężary gospodarcze, które traktat nakłada na Polskę na 30 lat i oświadcza, jakkolwiek jego stronnictwo żywi dużą przynajmniej dla Włoch Garibaldi'ego i Włoch cierpiących dzisiaj, jednak zważywszy, że traktat zawarty jest z rządem, który wypowiedział walkę socjalizmowi i ruchowi robotniczemu, związek PPS. wstrzyma się od głosowania.

Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

Ustawa o podatku przemysłowym.

Do tytułu ustawy o podatku przemysłowym zabrał głos poseł Diamand, dowodząc, że ustawa obciąża ogół konsumentów wysoką daniną. Tak zw. podatek przemysłowy bynajmniej nie jest podatkiem bezpośrednim, ale pośrednim, jest to podatek obrotowy. Pytam, dlaczego rząd nazwał ten podatek przemysłowym? Tak samo podatek od spirytusu i cukru może być nazwany przemysłowym, bo przemysłowcy ściągają go od konsumentów. To jest metoda zasłaniania rzeczywistego charakteru podatku aby ludność nie odczuła, że płaci go konsument, a nie przemysłowiec. System kierownictwa sejmem i komisjami jest taki, jakby chodziło o ustanowienie reformy szybkości. Uznaję potrzebę szybkości, lecz gorsza od zwłoki jest zła ustawa. To jest piętro, które obciąża pracę w sejmie. Z tą metodą trzeba zerwać. Ambicją naszą winien być rekord w dobrych ustawach. — Mowca domaga się, by nazwać ten podatek „państwowym podatkiem obrotowym”.

W głosowaniu przyjęto projekt ustawy z temi wszystkimi poprawkami, za które mi oświadczył się referent, a mianowicie:

Nadużycia administracyjne w powiecie grodzieńskim.

Następnie izba przystąpiła do nagłośnienia wniosku „Wyzwolenia” w sprawie nadużyć administracyjnych w pow. grodzieńskim i mordów dokonanych przez policję w gm. Marcinkowickiej.

Poseł Poniatowski omawia skandaliczne stosunki administracyjne, panujące na ziemiach wschodnich, a dotyczące zwłaszcza władz policyjnych. Przy budowaniu sądownictwa używano często sędziów rosyjskich, wskutek czego sądownictwo bardzo niedomaga, gdyż ludzie ci poza nieumiejętnością, okazują często tendencję nieprzychylną dla państwa i chęć skompromitowania Polski. Sanacja jest konieczna. — Surowość jednak dla winnych i bezwzględne stosowanie kar nie powinno być łączone z okrucieństwem. Tymczasem stosowane są metody, przynoszące wstyd państwu (poseł Diamand: Tak jest!). — Surowość względem przestępców nie może być związana z bezkarnością okrucieństwa władz i dlatego proszę o przyjęcie nagłośnienia wniosku. (brawa na ławach mniejszości).

Minister sprawiedliwości Makowski oświadcza, że zarówno jemu, jak premierowi, znane są braki administracji i konieczność naprawy stosunków uważają za najpilniejszy obowiązek. W każdym konkretnym wypadku, który dojdzie do wiadomości rządu, przedsięwzięte będą środki dla ukroczenia nadużyć i ukarania winnych. O wypadku w Marcinkowicach dowiadując się z tego wniosku i w ciągu paru dni będę mógł przedłożyć sprawozdanie. Minister zapewnia, że jeśli w tym wypadku okażą się winni, to tych ukarze z całą surowością prawa.

Nagłość wniosku odrzucono. Wniosek odesłano do komisji administracyjnej.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 4-tej popołudniu.

OBRADY SENATU.

Nareszcie przyjęto ustawę o zasiłkach dla rodzin rezerwistów.

PAT — WARSZAWA, 22 marca. — Marszałek początek posiedzenia poświęcił wspomnieniu pośmiertnemu zmarłego wczoraj we Lwowie senatora Maxa Bienenstocika.

Senator Buzek referował w imieniu komisji skarbowo-budżetowej sprawę projektu ustawy o wypuszczeniu 6 proc. bonów skarbowych złotych.

Senator Nowodworski referował ustawę o zasiłkach dla rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe. Zaznaczył, że ustawa ma bardzo wiele braków, lecz ponieważ uchwalenie zasiłków jest koniecznością, a nie było czasu ją poprawiać, mowca wnosi, ażeby senat przyjął ją bez zmian, zaś do rządu skierować się rezolucję, ażeby do sejmiku wniósł ustawę regulującą na stałe zasiłki wojskowe na początek sesji jesiennej.

Senator Brunn uskarżał się na niewłaściwe obciążenie pracodawców i oświadczył, że stronnictwo wobec konieczności tej ustawy będzie głosować za nią, pociesząc się tym, że ustawa jest tymczasowa. Ustawę bez zmian przyjęto jednomyślnie.

Następnie przemawiał w imieniu komisji prawniczej senator Gloger.

z poprawką posła Proszynskiego do art. 6, skreślającą ustępy 3 tegoż artykułu, wprowadzając podatek przemysłowy dla przedsiębiorstw, prowadzących wydawnictwa dzienników lub pism periodycznych w wysokości 1 proc. od sumy obrotu; z poprawką posła Federbuscha do art. 19 zwalniającą od podatku tych handlowców obrotowych, którzy sprzedają towary swe, przenosząc je z miejsca na miejsce na własnych barkach.

Ponadto przyjęto poprawkę posła Wiślickiego do art. 51, wprowadzającą na władze wykonawcze lustracyjne, które stwierdzają naruszenie art. od 97 do 102 niniejszej ustawy, obowiązek sporządzania protokołów wyszczególniających, na czym polegają przekroczenia, jakie okoliczności to wykroczenie stwierdziły.

Przyjęto wreszcie poprawkę posła Proszynskiego do art. 8, nakładającą na przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników lub innych pism periodycznych, obowiązek nabywania właściwych świadectw przemysłowych t. zw. patentów).

z bezkarnością okrucieństwa władz i dlatego proszę o przyjęcie nagłośnienia wniosku. (brawa na ławach mniejszości).

Minister sprawiedliwości Makowski oświadcza, że zarówno jemu, jak premierowi, znane są braki administracji i konieczność naprawy stosunków uważają za najpilniejszy obowiązek. W każdym konkretnym wypadku, który dojdzie do wiadomości rządu, przedsięwzięte będą środki dla ukroczenia nadużyć i ukarania winnych. O wypadku w Marcinkowicach dowiadując się z tego wniosku i w ciągu paru dni będę mógł przedłożyć sprawozdanie. Minister zapewnia, że jeśli w tym wypadku okażą się winni, to tych ukarze z całą surowością prawa.

Nagłość wniosku odrzucono. Wniosek odesłano do komisji administracyjnej.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 4-tej popołudniu.

Jaki będzie ustrój Kłajpedy.

Statut przyjęty przez rząd litewski.

PAT. — KŁAJPEDA, 22 marca. — „Meinler Dampfboot” ogłasza statut terytorium Kłajpedy, przedstawiony przez delegację Kłajpedy w Kownie, a przyjęty przez rząd litewski. Statut ten zawiera następujące postanowienia: Obywatele kłajpedzcy są równocześnie obywatelami litewskimi. Organami autonomicznymi kraju są taryba krajowa i dyrektoriat krajowy. Taryba krajowa objerana jest na okres 3 lat przez wszystkich obywateli Kłajpedy, którzy ukończyli 21 lat życia. Dyrektoriat krajowy składa się z członków, wybranych przez tarybę. Państwo litewskie obejmuje następujące sprawy: Politykę zagraniczną, sprawy konsularne, prawo ogłaszania stanu wyjątkowego na

terenie Kłajpedy, prawo wydawania znaków pieniężnych, sprawy celne i komunikacyjne. Kompetencji władz krajowych Kłajpedy podlegają będą podatki, sprawy handlowe, sprawy rolnicze, sprawiedliwość, policja i sprawy kościelne. W gabinecie litewskim ma być utworzone osobne ministerstwo bez teki do spraw Kłajpedy. Do sejmiku kowieńskiego Kłajpeda wybierać będzie osobnych posłów. Język litewski i niemiecki są językami urzędowymi na terenie Kłajpedy, zaś barwy Kłajpedy są takie same, jak barwy litewskie.

Rokowania rzeczoznawców w kwestji tureckiej.

Przemówienie lorda Curzona.

PAT — LONDYN, 22 marca. O wczorajszych rokowaniach rzeczoznawców sojuszników odnośnie do kwestji tureckiej „Times” donosi, co następuje: Lord Curzon w swym przemówieniu powitał naszkicował główne punkty problemu, który ma być rozważany przez delegatów, i oświadczył, iż narady tej nie należy uważać jako konferencję, lecz jedynie jako spotkanie rzeczoznawców, którzy mają wydać dla rządów sojuszników orzeczenie o kontrpropozycjach Turcji. Rządy te następnie mają postanowić, jakiej odpowiedzi należy udzielić rządowi angielskiemu. Po przemówieniu lorda Curzona, delegacja zagranicznych wskazywali na znaczenie zgodnego stanowiska sojuszników. Następnie wybrano trzy podkomisje. Po ogólnym posiedzeniu podkomisja dla spraw politycznych i prawnych rozpoczęła swe prace w Foreign Office oraz podkomisja finansowa w ministerstwie finansów.

BEZROBOTNI W ANGLII.

PAT. — LONDYN, 22 marca. — Liczba bezrobotnych w dniu 20 marca wynosiła 1,382,000, tj. o 183,000 mniej, aniżeli w początkach stycznia rb.

Z obrad Komisji budżetowej.

PAT — WARSZAWA, 22 marca. — Komisja budżetowa wysłuchała referatu p. Michałskiego. Referent wniósł o podwyższenie kredytu w PKKP. do wysokości 1800 miliardów, która to suma potrzebna będzie na zabezpieczenie wydatków do końca kwartału. W tym samym celu referent wniósł o podwyższenie emisji biletów

do wysokości 1400 miliardów. Projekt rządowy spotkał się z ostrą krytyką niektórych mówców.
Poseł Radziszewski (ZLN) zaproponował obniżenie kredytu do 1400 miliardów a dla emisji banknotów do sumy 1100 miliardów. Większość komisji przyjęła projekt referenta.

Stosunki polsko-gdańskie.

Komisja senacka o wywozie przez Gdańsk. — Interpelacja Z. N. L.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji senackiej dla spraw zagranicznych i woj-skowych rozpatrywano stosunki polsko-gdańskie. Przewodniczący senator Kinior skłonił podniósł szereg niedomagań ekono-micznych, wynikających z uchylania się Gdańska od obowiązków wynikających z postanowień konwencji z listopada 1920 i październikowego układu polsko-gdań-skiego z r. 21. Cały szereg produktów pol-skich, wbrew zakazowi, wywożony jest zagranicę. Ten stan nie może być tolero-wany, a komisja powinna sprawę tą roz-przeć.

Senator Bartoszewicz wskazał na nie-domaganie w stosunkach polsko-gdań-skich i żądał zmiany dotychczasowej po-lityki rządu.

Marszałek Trampeczyński położył na-

cisk na złą wolę Gdańska w sprawie wy-konywania w stosunku do Polski ustawy celnej. Trzeba stanowczo zapobiec wy-wozowi przez otwór gdański. Polska mu-si uniezależnić swój dostęp do morza.

Senator Koskowski przedstawiał opin-ię prasy niemieckiej w sprawie styczni-o-wego porozumienia co do udziału Gdań-ska w konferencjach międzynarodowych. Opinia ta uważa to porozumienie za try-umf niemiecki.

Senator Wysłouch podkreślił niezycz-liwy wpływ polityki angielskiej.

Komisja stwierdziła, że sprawa stosun-ków polsko-gdańskich powinna być poru-szona na plenum. Senator Kiniorski za-komunikował, że klub ZNL. postanowił wnieść interpelację w tej sprawie.

Wiadomości gospodarcze.

MONOPOL TYTONIOWY ODŁOŻONY.

Nasz warsz. kor. telef.:
W tych dniach miała wejść w życie u-stawa o monopolu tytoniowym. Jak się do-wiadujemy minister skarbu wydał zarzą-dzenie, na mocy którego koncesje fabryk tytoniowych prywatnych zostały prolono-gowane na warunkach dotychczasowych.

SPRAWA BANKU EMISYJNEGO.

Onegdaj w godzinach popołudniowych odbywały się w ministerstwie skarbu dal-sze narady z przedstawicielami sfer gos-podarczych w sprawie Banku emisyjnego. W dyskusji omawiano ogólne zasady organizacji banku, kwestię podziału akcji, zaangażowania kapitałów zagranicznych, udziału rządu itp. Do żadnych konkre-tych rezultatów obrady nie doprowadziły. Zebranie tym razem było nader nieliczne. W przyszłym tygodniu narady mają być kontynuowane. Ponieważ wśród sfer mia-rodajnych istnieje parę projektów statu-tu banku emisyjnego, przypuszczać nale-ży, że do tego czasu poglądy zostaną osta-tecznie ujednolcone i przedstawiony zosta-nie zebranym jednolity projekt organizac-ji Banku emisyjnego.

CO BĘDZIE Z PRZEDSIĘBIORSTWAMI PAŃSTWOWYMI?

Ministerstwu przemysłu i handlu opra-cowuje ustawę w przedmiocie wydziele-nia przedsiębiorstw państwowych w oso-bną jednostkę prawną. Ustawa ta będzie aneksem do rozdziału o sanacji skarbu, złożonej już sejmowi przez ministra skar-bu.

Podług opracowanego przez minister-ium handlu i przemysłu projektu, w nowej organizacji tych przedsiębiorstw przepro-wadzona będzie dalekosiężna zasada sa-modzielności administracyjnej. Minister-ium handlu i przemysłu ma natomiast de-cydujący wpływ na wybór zarządu. Za-rząd będzie wybierany na trzy lata, przy-cem co rok może nastąpić zmiana jednej trzeciej części zarządu.

TRANŻYT PRZESŁANKI.

Władze kolejowe mają zamiar urucho-mić niebawem wielkie pociągi towarowe, które kursować będą tranzytem z G. Ślą-ska przez Polskę na Ukrainę.

Pociągi te, biegnące z Katowic, przez Kraków i Lwów, na pogranicze ukraińskie (Zdobunow), składać się będą z najnow-szych wagonów amerykańskich o auto-matycznym hamulcu. Ministerstwu nabyto już na ten cel z Austrii pewną ilość spe-cjalnych parowozów.

OGRODZENIA DEWIZOWE NA GÓRN. ŚLĄSKU.

A. W. — KATOWICE, 22 marca. — W związku z ograniczeniami ilości ban-ków dewizowych w Polsce przedstawiciel „Agencji Wschodniej” uzyskał informacje od czynników kompetentnych, iż na Górn. Śląsku ograniczenie to, ze względu na skom-plikowane stosunki gospodarcze i waluto-we, nie nastąpi przed 1 listopada br., kie-dy to marka niemiecka straci charakter prawnego środka obiegowego.

UKŁAD POLSKO-NIEMIECKI.

PAT — DREZNO, 22 marca. Według komunikatu delegacji polskiej do rokowań polsko-niemieckich w Dreźnie, pełnomoc-

nik polski do rokowań polsko-niemieckich minister Olszowski podpisał dnia 21 b. m. z pełnomocnikiem niemieckim Stocham-merem układ w sprawie podwojenia opłat obywateli polskich i niemieckich, posiada-jących majątki w Polsce i Niemczech, oraz zarobkujących jednocześnie w obu tych krajach.

IZBA HANDLOWA POLSKO-ŁOTEW-SKO-ESTONSKO-FINLANDZKA.

W celu ożywienia stosunków handlo-wych pomiędzy Polską a krajami nadbałtyckimi tworzy się w Warszawie izba handlowa polsko-łotewsko-estonsko-finlandzka.

Izba ta organizuje wycieczkę kupców nadbałtyckich do Polski. Odbędzie się ona w początkach maja.

PRZEDSIĘBIORSTWA POLSKIE W MAN-DZURJI I NA DALEKIM WSCHODZIE.

Koncesje leśne zajmują przestrzeń 400 tysięcy dziesięcin wzdłuż linii kolei Wscho-dnio-Chińskiej w pobliżu stacji Jabłoń, Im-jajpo i innych. Przewidziana produkcja wy-nośi rocznie 5000 sążni sześciennych drze-wa opałowego, 500 tysięcy sztuk podkła-dów i 60 tysięcy kłód. Wartość produkcji rocznej 4.000.000 rubli złotych. Eksploata-cja trwa od 10 lat. Własne tartaki, odnogi kolejowe ogólnej długości 96 wiorst, brems-bergi. Przedsiębiorstwa zatrudniają 10.000 ludzi. Kierownictwo, zarząd i biuro stano-wią wyłącznie polacy.

OLBRZYME KORZYŚCI GDAŃSKA Z POLSKI.

Nasz współpr. gdański stwierdził na-stępującą ilość firm, zarejestrowanych w sądach gdańskich:

Do końca roku 1920 było zapisanych:	firm jedno-stkowych:	spółek akc.:
	3066	650
W r. 1921 zostało zap.	404	255
W r. 1922 zostało zap.	528	472
W styczniu r. 1923 zo-stało zap.	78	44
W lutym r. 1923 zo-stało zap.	42	41
	4118	1462

Powyższe cyfry są najwymowniejszym dowodem niesłychanej koniunktury iście amerykańskiej, która Gdańsk zawdzięcza jedynie Polsce. Niema miasta na wscho-dzie, któreby się tak szybko rozwijało, jak Gdańsk, który koncentruje lwia część przywozu i wywozu polskiego. — Po-wolywanie się niektórych czynników na fakt, że Gdańsk obsługuje w znacznej mierze cały wschód, jest nieco przesadne.

Państwa, położone nad morzem Bałtyckim, mają własne porty. Rosja posłu-guje się Piotrogradem. Wchodzi jedynie Ukraina w rachubę, która jednak posłu-guje się tylko po części Gdańskiem.

Cyfry są znamienne! Od czasu ukon-stytuowania się Wolnego miasta powiekszyła się liczba spółek akcyjnych i spółek z ogr. por. o 130 proc., firmy jednostkowe — przeszło 30 proc. Te dwie ostatnie cyfry (wzrost procentowy) są w porównaniu do stanu przedwojennego znacznie większe. Jeśli weźmie się pod uwagę, że koniunktura w Gdańsku rozpoczęła się z chwilą, kiedy było pewne, iż Gdańsk będzie por-tem Polski.

ZA DUŻO BANKÓW PAŃSTWOWYCH.

Mamy stanowczo za dużo banków pań-stwowych. Pominąwszy bank emisyjny, który również, w krajach kulturalnych, bywa prywatnym z pewnymi przywileja-mi, namnożyło się na barkach młodego państwa cały szereg instytucji oszczędnoś-ciowych, krajowych, komunalnych, rol-nych, budowlanych itd. które żyją z kapi-tałów państwowych. Objaw ten zupełnie niepożądany, tembardziej, że wszystkie te instytucje czerpią środki z jednego źró-dła. W systemie oszczędnościowym ener-gicznego ministra te ciężary powinny być usunięte, zamienione wprost na spółki ak-cyjne z nadzorem państwowym. Nawet instytucja oszczędnościowa, mająca jak PKO., pewne zasługi twórcze powinny zrzucić płaszczyk państwowy, a tembar-dziej Polski Bank Krajowy, Bank Odbudo-wy, Bank Komunalny, szczególnie Bank Rolny, wobec istnienia Banku Ziemiań-skiego i Banku Ziemian. Prędzej już glo-sowałibyśmy za Bankami Hypotecznymi, które jednakże oprócz nadzoru i stabilizo-wanej waluty nic nie powinny brać od pań-stwa. Rentowność każdego Banku, quasi rządowego, powinna pokrywać swoje po-trzeby i dać nadwyżkę znaczną, oprocento-wującą wysoce wkłady rządowe lecz u-nikające łatwych kredytów.

KOLEJE NA ŚLĄSKU.

Pomimo nadzwyczajnych trudności te-chnicznych i administracyjnych, jakie na-potkało ministerstwo kolei żelaznych przy objęciu z d. 1 czerwca 1922 r. kolei górno-śląskich, stosunki ruchowe na tych kole-jach stopniowo się poprawiają, co znajdu-je swój wyraz w następujących danych o pokryciu normy wagonów pod naładunek węgla, stanowiącego blisko 90 proc. naładunku wszystkich towarów dyrekcyi kato-wickiej oraz o zapasach węgla składanego przez kopalnie na zwal a mianowicie:

w miesiącu	proc. pokrycie normy	ton węgla na zwalach
czerwcu 1922	60	374,000
lipcu	74	506,000
sierpniu	80	513,000
wrześniu	92	498,000
październiku	93	48,000
listopadzie	92	505,000
grudniu	89	481,000
styczniu 1923	103	346,000

w pierwszych dwóch dekadach lutego 1923 r. dyrekcyja katowicka pokrywała za-potrzebowanie całkowicie, a na zwalach na d. 11 lutego wynosił już tylko 285,000 ton.

Z wykonaniem zaprojektowanych i za-początkowanych już robót inwestycyjnych w dyr. katowickiej ministerstwu kolei żo-laznych oczekuje dalszej poprawy ruchu i doprowadzenia go do stanu odpowiadają-cego pełności potrzebom miejscowego prze-mysłu.

GIEŁDY.

CEDULA GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W ŁODZI.

Łódź, dnia 22-go marca.

GOTÓWKA.

Dolary Stan. Zjednocz. 43000—43500.

Marki niemieckie 1.93—1.95.

CZEKI.

Dolary Stan. Zjednocz. 41800—42200.

Franki belgijskie 2620—2638.

Franki francuskie 2980—3010.

Franki szwajcarskie 8150—8215.

Funtj angielskie 201500—203000.

Korony austriackie 0.60—0.61.

Korony czeskie 1295—1305.

Marki niemieckie 1.90—1.95.

Miljonówka 1750.

PRZEDZA BAWELNIANA.

ŁÓDŹ, dnia 22 marca.

Prima:

20 pojed. (1.02) 1.01 dol., 24 pojed.

(1.04) 1.03 dol., 24 pojed. skręt średni

(1.11) 1.10 dol., twardy (1.12) 1.11 dol.,

32 pojed. (1.16) 1.15 dol., 32 podw. skręt

średni (1.23) 1.22 dol., twardy (1.24) 1.23

dol., 40 pojed. (1.33) 1.32 dol., 40 podw.

skręt średni (1.43) 1.42 dol., twardy (1.44)

1.43 dol.

W nawiasach kursy z dnia poprze-dniego.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA, 22 marca. (PAT). Zamknięcie giełdy warszawskiej.

GOTÓWKA.

Dolary Stan. Zjednocz. 43000.

Franki belgijskie 2625.

Korony czeskie 1270.

Marki niemieckie 1.92 i pół.

CZEKI.

Belgia 2650—2625.

Berlin 1.97 i pół—1.92 i pół.

Gdańsk 1.97—1.92 i pół.

Holandja 17625.

Londyn 105000—202000.

Nowy Jork 44000—42000.

Paryż 3030—2990.

Praga 1300—1295.

Szwajcaria 8250—8175.

Sztokholm 11890.

Wiedeń 61.25—61.

Włochy 2165.

OBLIGACJE.

Miljonówka 1735.

4 1/2% Listy Zast. Ziemskie za 100 rb.

2600—2500.

5 proc. m. Warszawy 350.

AKCJE.

Bank Dyskontowy 40500—41000.

Bank Handlowy 62500.

Bank Kredytowy 16750—18000.

Bank Przem. Lwow. 3900—4100.

Bank Zachodni 67000—68000.

Bank Zj. Ziem. Pol. 17000—18000.

Bank Zw. Sp. Zar. 19500—19250.

Częstocice 173000—170000.

Cukier 217000—216000.

Firley 21500—22000.

Drzewo 7100—7200.

Węgiel 163000—166000.

Cegielski 103250—104000.

Lilpop 87000—84000.

Modrzejów 95000—105000.

Ostrowiec 77000—75000—V em. 65000.

Zielinski 33500—34000.

Rudzki 45750—III em. 41000—40500.

Starachowice 44500—45000—V em. 39500.

Pocisk 5850—6000.

Parowóz 25500—24500.

Zieleniewski 106000—109000—107500.

Zyrardów 1.700.000.

Borkowski 7700—7450.

Jablkowsky 17500—16750.

Zegluga 4600—4500.

Haberbusch 30000—30500.

Lenartowicz 5000—5125.

Nafta 8800—9300.

Nobel 21500—20750.

Sila i światło 9700—9600.

Chodorow 60500—61500.

Norblin 18000—18750.

Spies 17500—17000.

Śmielów 39000—41000.

Ursus II em. 12000—11000.

Kijenski i Scholtze 91000.

WARSZAWSKA CZARNA GIEŁDA.

Dolary 43,500.

Marki niem. 2,05.

Franki 3,010.

Funtj 205,000.

Ruble złote 2,240,000.

Ruble srebrne 12,100.

Bilon 6,000.

Tendencja zwykła.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

GDANSK, 22 marca. Giełda urzędowa

Warszawa 50.44 i pół — 50.75 i pół

Marka polska 50.62 — 50.88

Nowy Jork 20.747.87

Londyn 97.631—98.119.69

Paryż 1.416.45—1.423.52

Poznań 50.44 i pół — 50.75 i pół

Holandja 8.219.40—8.260.60

ZURYCH, 22 marca. — (Zamknięcie giełdy).

Warszawa 0.0140; Nowy Jork 5.40 i pół; Lon-

dyn 25.40; Paryż 36.35; Wiedeń 0.0075 i pół; Po-

znań 16.07 i pół; Włochy 26.60; Belgja 32.10; Buda-

pest 0.11; Szwajcaria 103.80; Sztokholm 144.25; Hiszpa-

nja 83.75; Berlin 0.00261.

BERLIN 22 marca. — Giełda urzędowa.

Warszawa 50 (50)

Marka polska 52 (51 i pół)

Nowy Jork 20.860.21 (20.935)

Londyn 97.755 (98.500)

Paryż 1.408.96—1.416.04

Wiedeń 28.93—29.09

Praga 617.95—621.05

Włochy 1.024.93—1.030.07

Belgia 1.244.38—1.250.62

Budapeszt 4.56—4.59

Szwajcaria 3.847.85—3.865.15

BAWEŁNA.

NOWY JORK, 22 marca. Notowania

końc we.

Tendencja mocna.

Maj (30.70) 31.03.

Lipiec (29.80) 30.24.

Październik 26.75.

W nawiasach kursy z dnia poprze-

dniego.

Przed zakupem prosimy nas odwiedzić: mamy w wielkim wyborze firanki, bieliznę etaminy, batysty. Materiały: na garnitury państwa, kostiumy, suknie, bieliznę stołową.

Piotrkowska 100, i Filja 160.

Szmelter i Rozner Łódź

Od poniedziałku dnia 26 marca r. b.
zacznie wychodzić w Łodzi
wielki sportowy tygodnik ilustrowany
p. t.
„NOWINY SPORTOWE“

pod redakcją porucznika FRANCISZKA ROMANKA i przy najbliższym współpracytnictwie majora p. d. sztabu generalnego Oresta Dzułyńskiego.

Każdy numer „NOWIN SPORTOWYCH“ zawierać będzie: sportowe zdjęcia fotograficzne, dział urzędowy L. O. Z. P. N., artykuły ze wszystkich dziedzin sportu pióra najwybitniejszych sportowców polskich, specjalne feljetyony sportowe, sprawozdania z łódzkich i krajowych zawodów sportowych, wyniki niedzielnych zawodów sportowych z Łodzi, kraju i zagranicy, obfity dział kroniki zagranicznej.

JAK SÓL DO POTRAW, TAK NALEŻY DO KAWY

PRAWDZIWA : FRANCKA : DOMIESZKA

NA NIEZRÓWNANEJ WYDAJNOŚCI TEJŻE POLEGA JEJ TANIOŚĆ!

== PRZY ZAKUPNIE PROSIMY ŻAŁAĆ: ==
PRAWDZIWEJ : FRANCKA : Z MLYNKIEM

HENRYKA FRANCKA SYNOWIE
SKAWINA-KRAKÓW

939-8

Akwizytorów

zdolnych poszukuje Biuro Reklam i Ogłoszeń
Zrzeszenia oficerów-inwalidów „Rodzima Siła”.
Zgłaszać się do lokalu Biura Reklam i Ogłoszeń
Hotel Polonia pokój № 216 100-1

OBUWIE wielki wybór
półbutów damskich i męskich
- najnowszych fasonów -
z najlepszych skór
STELZNER i WEBER
141 Piotrkowska 141 24-5

za brylanty, złoto, srebro i biżuterię,
płaci najsumienniej
N. Warszawski, Piotrkowska 9
w podwórzu, II piętro 965-11

Zakład tapicersko-dekoracyjny
P. WEISS, ul. Piotrkowska 41, m. 22
Robota pierwszorzędna po bardzo przystępnych cenach. Specjalność zakładanie firanek. 966-2

Dr. HENRYK GOLDBERG
Röntgenolog
Otworzył nowy dział terapii głębokiej. Leczenie Gruźlicy i Guzów (złośliwych i łagodnych) 742-6
KAROLA 4, od 9-10 i od 3-5
„Unitas”, Pusta 19, od 10-1 i od 5-6

Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne i weneryczne
przyjm. od 10-12 i 5-7
NAWROT № 7.

Lekarz-Dentysta
Berta Nusbaum,
Piotrkowska № 51.
Godziny przyjęć 10-1 i 4-7.

Kupno i sprzedaż
(za wyraz 150 mk.)

Sprzedaż
jumpsów jedwabnych,
wełnianych i trykotowych
Ceny fabryczne
Sienkiewicza 22
front I piętro. 42-3

Płace 150 procent drożej
kupuję Brylanty,
złoto, srebro, perły, diamenty, stare zęby, zegarki, biżuterię, garderobę i dywany.

7 Konstancyńska 7
Z. MILICH 348-10
prawa oficyna I piętro.

Ogłoszenia drobne:
Rozmaite.
(za wyraz 120 mk.)

„JUNO” najlepszy lakier
do paznokci 801

Młoda przystojna panna
z posagiem 5 milionów i urzędzeniem, z braku znajomości pragnie poznać drogą sympatycznego pikażera lub rzeźnika w celach matrymonialnych do lat 40. Oferty do „Republiki” pod „Rzeźniczką” 1017-2

Kupujcie 8 procentową pożyczkę złą.

Wydawnictwo „Republika” Maurycy J. Poznański.

Redaktor Naczelny: Marjan Nusbaum-Oitaszewski.

Złożono w własnej drukarni linotypowej (Piotrkowska 49); odbito w Drukarni Państwowej.

Ogłoszenie.

W dniu 31 marca r. b., o godzinie 10 rano, w gmachu Magistratu, Plac Wolności Nr. 14, pokój Nr. 1, odbędzie się IV losowanie i emisji pożyczek miejskich na sumę mk. 354,000.

MAGISTRAT.

Łódź, dnia 16 marca 1923 roku.

1031-1

„SIBUNION”

Marka

ochronna

— jest rękojmią dobroci towaru —
Żądajcie wszędzie angielskiej
HERBATY i KAKAO

w paczkach
1/2, 1/4, 1/8 funt.

w blaszankach
1/1, 1/2, 1/4, 1/8
kilowych

W ORYGINALNYM OPAKOWANIU.

Skład hurtowy:
Warszawa, Bielańska № 18
Tel. 105-72 i 507-88

680-1

Krajowa Fabryka Filcowych Kapeluszy

Baruch i Perła

Piotrkowska № 238 (własny gmach fabryczny)

zawiadamia Szanownych odbiorców, iż fabryka
ZOSTAŁA PRZENIESIONA

z ul. Rokicińskiej na ul. Piotrkowską № 238 i z
dnem dzisiejszym została uruchomiona.

UWAGA. Fabryka została zaopatrzoną w maszyny najnowszej konstrukcji. 47-1

Ceny przystępne! — Ceny przystępne!

L. GOLDSZTAJN

Piotrkowska № 31

Wielki wybór **OBUWIA** najnowszych fasonów —
Damskie, Męskie **OBUWIE TRWAŁE** — i dziecięce

41-2

Ceny przystępne! — Ceny przystępne!

za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, płaci najwyższe ceny
A. HERSZKORN, Cegielińska 37
front róg Piotrkowskiej. 966-27

Na raty! „Konkurencja” Na raty!
Ubrać się elegancko po cenach konkurencyjnych można tylko w firmie „Konkurencja”. Na składzie wielki wybór modeli i różnych towarów najlepszych gatunków 99-3

Na raty! Złocińska № 28 Na raty!
front I-sze piętro

Spółnik

z Kapitałem od 30 miljonów
(z pracą lub bez) do będącej w ruchu fabryki przedsięwzięcia. Oferty uprasza się składać pod „Podmiejską” do redakcji „Republiki”. 1019-2

Umeblowany pokój

z niekremującym wejściem przy przystanku tramwajowym do wynajęcia. Oferty sub „Tośpo” proszę składać w administracji „Republiki”. Tamże do sprzedania umywalka z białego marmuru. 1044-1

za BRYLANTY

platynę, zęby, złoto i zegarki

płaci najwyższe ceny

B. SZPIRO,
Konstancyńska № 20
284-5

Prenumerata: w Łodzi mk. 11,500 i odnosz. do domu 500 miesięcznie. — Zamiejscowa mk. 12,000 miesięcznie. Zagranicą mk. 15,000 miesięcznie.

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: mk. 350 za wiersz milimetry (na stronie 8 szpalt). W TEKSCIE: mk. 750 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). NADESŁANE: mk. 725 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). NEKROLOGI: mk. 700 za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalt). ZARĘCZYNOWE I ZAŁĄCZNIKI: mk. 65,000. Zamówienia o 80 proc. drożej. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada.

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.